

týž také byl k zaplacení nákladů tímto příkazem vzešlých právoplatně odsouzen. Žalovaná, nedávši příkaz, nemá ani povinnosti platiti náklady podle §§ 1004, 1014 obč. zák. a je nerozhodno pro otázku placení nákladů stěhovacích, že žalované vlastnický patří věci do společné domácnosti převezené. Smluvní stranou zavázanou ku placení nákladů stěhovacích byl jen Josef N., jenž dal příkaz žalující straně, kdežto žalovaná nedala příkaz ani výslovný ani konkludentním činem ve smyslu § 863 obč. zák.

Čís. 11676.

Námítka oprávnění k žalobě jest námítkou hmotněprávní; jest ji vznést v první stolici.

Na tom, kdo se svémocně zmocnil peněz, může se ten, na jehož úkor se tak stalo, domáhati jich vrácení.

(Rozh. ze dne 19. května 1932, Rv II 331/31.)

S-ová, kupujíc od žalobkyně obchod, chtěla dáti žalobkyni závdavkem 1000 Kč, ale dříve, než odevzdala žalobkyni tisícikorunu, zmocnil se jí žalovaný a použil jí k účelu, s nímž žalobkyně nesouhlasila. Žalobě o zaplacení 1000 Kč procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by ji po případném dalším jednání znovu rozhodl.

Důvody:

Dovolací důvod rozporu se spisy podle § 503 čís. 3 c. ř. s. jest oprávněn, ne sice v otázce, zda běží o žalobu vindikační, či o žalobu na náhradu škody, nebo z bezdůvodného obohacení, neboť to není skutkovým předpokladem, nýbrž právním úsudkem; ale jest oprávněn proto, že odvolací soud založil své rozhodnutí na opožděné a tudíž nepřípustné námítce (§ 482, první odstavec, c. ř. s.), totiž na námítce nedostatku aktivní legitimace žalobkyně. Tuto námítku žalovaný v první stolici neučinil, nýbrž až při ústním jednání odvolacím a odvolací soud přes tuto překážku k ní přihlížel, ač se proti tomu žalobkyně ohradila (§ 483 první odstavec c. ř. s.). Námítka nedostatku a k t i v n í legitimace, t. j. nedostatku oprávnění žalobcova domáhati se žalobního nároku pro sebe, jest obranou práva hmotného a musí býti učiněna a skutkovým přednesem podložena již v první stolici. První soud, řídě se zásadou projednací, nemohl přihlížeti k námítce neučiněné, takže tato otázka nebyla vzata na přetřes a ani žalobkyně nemohla přednésti v řízení v první stolici obrany, které by snad v té příčině byla mohla uplatniti. Mylným jest také názor odvolacího soudu, že jde jen o právní posouzení věci, jímž soud vázán není. Odvolací soud založil tedy neprávem své rozhodnutí na zmíněné opožděné námítce, ke které podle procesních předpisů neměl přihlížeti, jakoby obsahem spisů nebyla. Dovolatelce je také přisvědčiti, že jest právně mylným (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) názor odvolacího

soudu, že jde o žalobu vlastnickou, která musila býti zamítnuta již proto, že tisícikoruna nepřešla ještě do vlastnictví žalobkynina. To z přednesu žalobkyně vyvoditi nelze. Žaloba musí obsahovati podle § 226 c. ř. s. stručné, ale úplné vylíčení skutkových okolností, z nichž jest žalobní nárok vyvozován (skutkový podklad žaloby); ze souhrnu těchto skutečností musí pak vyplynouti, o jaký právní poměr podle hmotného práva je nárok opřen (právní důvod žaloby). Posouditi tento právní důvod jest věcí soudu a žalobce nemusí právní předpis uváděti. V souzeném případě uvedla žalobkyně skutečnosti, z nichž svůj nárok vyvozuje, a uvedla také zvláště, že žalovaný svémocně vzal S-ové z ruky 1.000 Kč, které byly závdavkem pro žalobkyni, které jí patřily, a na něž nemá žalovaný právního nároku. Z tohoto přednesu jde zřejmě na jevo, že je žalobní nárok opřen o bezdůvodné obohacení žalovaného na úkor žalobkyně, protože má bez právního důvodu ve svém majetku něco, co podle tvrzení žalobkyně náleží po právu do jejího majetku (*condictio sine causa specialis*). Tím jest vysvětliti také slova »jest povinen vydati« v žalobním návrhu, z nichž odvolací soud svůj úsudek čerpal, neboť při kondikcích je žalovaný povinen vydati nebo vrátiti, co bez důvodu obdržel a čím se takto obohatil (§§ 1431, 1435, 1437 a 335 obč. zák.). Nezáleží na tom, že není tento případ v zákoně zvlášť upraven a že jej podle doslovu zákona nelze podřaditi ani pod předpis § 1431, ani pod předpis § 1435 obč. zák. *Condictio sine causa* má průchod všude, kde někdo byl na úkor jiného bez právního důvodu obohacen i když případ nespadá pod žádný ze čtyř upravených způsobů kondice (*condictio indebiti*, *causa data causa non secuta*, *ob turpem causam*, *ex causa finita*, sr. k tomu rozhodnutí čís. 10.224 sb. n. s.). Podle tvrzení žalobkyně zmocnil se žalovaný peněz svémocně (§ 19 obč. zák.), tedy bez právního důvodu. Je-li tomu tak, nemůže svémoc vésti k tomu, že by žalovaný podržel, čeho se takto zmocnil, a že by ten, na jehož úkor se tak stalo, byl bez právní ochrany. Nutno tu použiti podle § 7 obč. zák. obdoby zákonných předpisů o bezdůvodném obohacení. Otázka aktivní legitimace žalobkyně jest v tomto případě — jak bylo již svrchu vyloženo — odbyta.

Čís. 11677.

Příspěvkům do Úrazové pojišťovny dělnické přísluší přednostní zástavní právo za týchž podmínek jako výdělkové dani.

Tyto příspěvky lze, pokud nejsou na nemovitosti zástavním právem již zajištěny, přikázati v přednostním pořadí jen potud, pokud byly nejpozději při dražebním roku před počtím dražby ohlášeny. Byly-li již zajištěny zástavním právem na nemovitosti, není okolnost, že nebyly nejpozději při dražebním roku před počtím dražby ohlášeny, na závadu, by příspěvky nebyly přikázány v přednostním pořadí.

Bylo-li soudem prvé stolice přiznáno výdělkové dani přednostní pořadí, bylo tím již rozhodnuto o přednostním postavení pohledávek Všeobecného pensijního ústavu, Okresní nemocenské pojišťovny a Úrazové pojišťovny dělnické na zadrželých příspěvcích.

(Rozh. ze dne 20. května 1932, R I 135/32.)